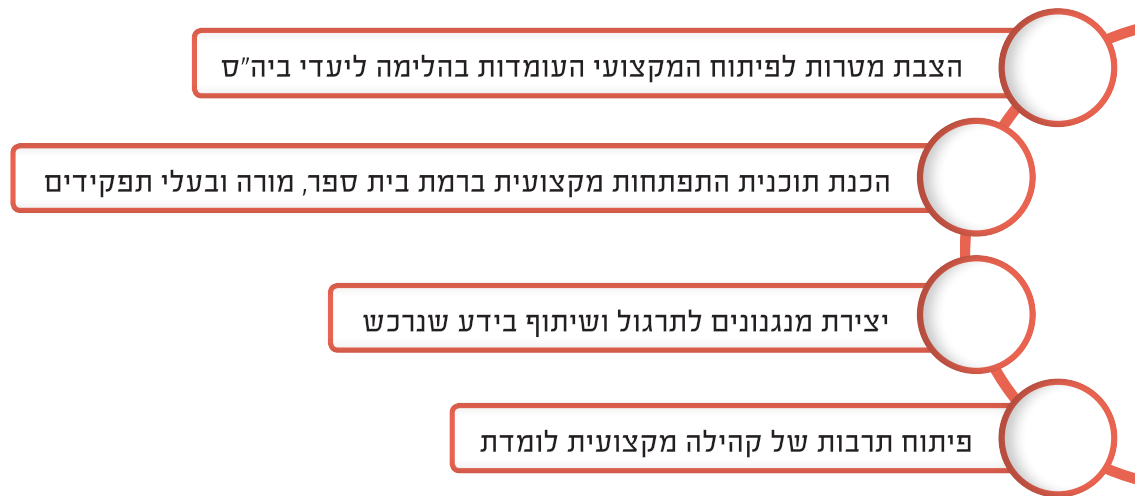

ב. פיתוח מקצועי של צוות בית-הספר

“אמור לי ואשכח, למד אותי ואזכור, שתף אותי ואלמד” בנג'מין פרנקלין

מטרת הפיתוח המקצועי היא לאפשר מענה מותאם לצורכי המורים תוך הבניית ידע חדש ומשותף כקהילה לומדת. על מנת שפיתוח מקצועי יאפשר צמיחה פדגוגית עליו להיות ממוקד בידע בתחום הדעת; בדרכי ההוראה-למידה מותאמים לשונות בין התלמידים ובטיפול רמת אמן גבוהה בהם. בשנים האחרונות מקדיש משרד החינוך משאבים וחשיבה יצירתית רבה בכל הקשור לפיתוח המקצועי של צוותי ההוראה. אך למרות כל ההשקעה והחשיבה, אנו מוצאים מורים בבתי-ספר שאינם מתמקצעים מספיק בתחום התוכן שלהם, לא תמיד קיימת הלימה בין ההשתלמות המוסדית לצורכי ההתמקצעות של הצוות, ובמקרים רבים לא מתרחש תהליך של יישום של תוכני ההכשרה בכיתות. למדריך מרום תפקיד מרכזי בליווי בעלי תפקידים מובילים ובבחינת צורכי הפיתוח המקצועי בבית-הספר כחלק ממערך הלמידה הכולל.

בערוץ התערבות זה נדרש המדריך למגוון משימות בהן:

כדי שהפיתוח המקצועי ייתפס על-ידי המורים כמסלול משמעותי לצמיחה וכאתגר לפיתוח ולשיפור הישגי התלמידים ותפקודם **עליו להתמקד ב:**

- ✓ ידע בתוכנית הלימודים ובתחום הדעת שאותו המורה מלמד.
- ✓ דרכי ההוראה-למידה של התחום.
- ✓ הבנת צורת החשיבה של ילדים והתאמת דרכי ההוראה-למידה לשונות ביניהם.
- ✓ טיפוח רמת אמן גבוהה בנוגע ליכולת של כל התלמידים להגיע להישגים הנדרשים.

תפקידיו המרכזיים של המנהל בהובלת הפיתוח המקצועי:

- ✓ להציב מטרות משותפות, ברורות ומשמעותיות לפיתוח מקצועי שהולמות את יעדי בית-הספר ולקידום כל התלמידים.
- ✓ לתמוך ולתגמל את מי שמוכנים ליזום פעילויות הקשורות ליעדים שנקבעו.
- ✓ לחלק באופן שוויוני את נטל הלמידה בין כל חברי הצוות.
- ✓ להקצות זמן ללמידה ולהתנסות של הצוות ולאפשר דרכי למידה מגוונות למורים.
- ✓ לבנות תוכנית בית-ספרית להתפתחות המקצועית בבית-הספר, ותוכניות אישיות הנגזרות מהקדימויות ומהיעדים של בית-הספר.
- ✓ לרתום שותפים ולהעמיד סיוע למורים כך שיחושו בטוחים ביכולתם ליישם את הנלמד.

הצעה למודל הפעלה בית-ספרי

1. **בהכנת תוכנית ההתפתחות המקצועית** משולבים שלושה היבטים: (א) ההתפתחות המקצועית של בית-הספר. (ב) ההתפתחות המקצועית האישית של עובד ההוראה. (ג) ההתפתחות המקצועית של בעלי תפקידים.
  - ✓ **תוכנית ההתפתחות המקצועית של בית-הספר** כוללת את הפעולות העיקריות המתוכננות בבית-הספר בתחום זה.
  - ✓ **וכנית ההתפתחות המקצועית האישית** - כוללת את הפעולות העיקריות שמתכנן עובד ההוראה לעשות לשם השגת יעדי ההתפתחות המקצועית שלו.
  - ✓ **תוכנית התפתחות אישית לבעלי תפקידים** - כוללת תוכנית התפתחות לבעלי תפקידים שונים: מחנכים, רכזים, יועצות וכו'.
2. **הפעלה ויישום** - השתלמות מוסדית, פרקטיקום, ליווי וחניכה אישית וצוותית, תצפיות, למידת עמיתים, למידה בלתי פורמלית.
3. **למידה בעקבות...** משוב, הפקת לקחים, רפלקציה, למידה מהצלחות, מעקב בקרה והערכה מעצבת תוך כדי יישום.

כלים למדריך

- ✓ כלי לבחינת מודל להתפתחות המקצועית.
- ✓ כלים יישומיים לניהול הפיתוח המקצועי.

כלי לבחינת המודל הבית ספרי להתפתחות המקצועית

1. האם המודל של ההתפתחות המקצועית מאפשר קידום איכות ההוראה והמקצועיות של כל המורים? האם קיימת חלוקה שווה בהשתתפות בהשתלמויות?
_____
2. האם ההתפתחות המקצועית מאפשרת התמקדות בקידום יעדי בית-הספר / קידום יעדי תחום הדעת?
_____
_____
3. האם הפיתוח המקצועי נותן מענה לסגנונות הלמידה השונים של המורים בבית-הספר / בצוות?
_____
_____
4. האם הפיתוח המקצועי מחבר בין צורכי הלמידה האישיים למוסדיים / צוותים?
_____
5. האם מודל הפיתוח המקצועי מאפשר גישור בין הידע העיוני של המורים לבין הידע המעשי שלהם? האם המורים מקבלים ליווי ותמיכה ביישום הנלמד בכיתות?
_____
6. האם התנהל תהליך של הערכה מעצבת במהלך השנה?
_____
7. לו היית שואל את המורים מה הם חושבים על האפקטיביות של תהליך הפיתוח המקצועי, מה הם היו עונים?
_____
_____
8. האם לך, כמנהל / כרכז, יש תמונת מצב על תהליכי הפיתוח המקצועי האישי של המורים בבית-הספר שלך / בצוות שלך?
_____
9. באילו נושאים חשוב לך שהמורים בבית-הספר / בצוות שלך ישתלמו?
_____
_____
10. באילו נושאים חשוב לדעתך למורים שלך להשתלם? האם ביררת עימם?
_____
_____
11. כיצד אתה יכול לסייע למורים ולכוון אותם להשתתפות בהשתלמויות אלה? (בניית השתלמות בית-ספרית, חבירה לבית-ספר נוסף לפתיחת השתלמות, הסתייעות בהדרכת תוכן מחוזית, פנייה וייזום השתלמות ייעודית בשיתוף מרכז הפסגה) ועוד.
_____
_____
_____

